

Üç Ayrı Suçtan Toplam Bir Yıldan Fazla Hapis Cezası Alan ve Cezaları Para Cezasına Çevrilen Belediye Başkanının Başkanlıktan Düşürülemeyeceği

T.C.

DANIŞTAY

8. Daire

Esas: 1998/1770

Karar: 1998/2063

Tarih: 03.06.1998

ÖZET: Üç ayrı suçtan toplam bir yıldan fazla (20 ay) hapis cezası aldığı gerekçesiyle düşürülmesi istenen belediye başkanının; aldığı hapis cezalarının para cezasına çevrilmiş olması, ayrıca, bu cezalarla birlikte verilen toplam 10 ay memuriyetten yoksun kılınma cezasının ferî ceza olması nedenleriyle, belediye başkanlığından düşürülmesi isteminin reddi gerekir.

(2972 sayılı MİK. m. 9) (2839 sayılı MSK. m. 11) (647 sayılı CİK. m. 4) (2709 sayılı Anayasa. m. 76)

KARAR METNİ:

İstemde Bulunan: İçişleri Bakanlığı

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : ... İli... İlçesi... Beldesi Belediye Başkanı .."nın toplam 20 ay hapis cezası aldığı ve bu cezaların kesinleştiği sebebiyle 2972 s. Kanunun 9. maddesi ve yine 2839 s. Kanunun 11. maddesi uyarınca belediye başkanlığından düşürülmesi istemidir.

Savunmanın Özeti: 20 ay hapis cezasını bir karar ile almadığı, ayrı hükümlerden aldığı, hapis cezalarının ayrı ayrı değerlendirilmesinin gerekeceği öne sürülerek istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Özdal Özeren'in Düşüncesi: İstemin reddinin gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Yücel Irmak"ın Düşüncesi: İçişleri Bakanlığından gönderilen 31.3.1998 tarih ve 54640 s. yazı ile... İli, ... İlçesine bağlı... Belediye Başkanı .."nın toplam 20 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve bu cezaların kesinleştiği bildirilerek, görevine son verilmesi konusunda gerekli kararın verilmesi istenilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden: ... Belediye Başkanı... Asliye Ceza Mahkemesinin çeşitli kararlarıyla, T.C.K nın 240. maddesine göre 2 kez 7 ay, 1. kez de 6 ay olmak üzere toplam 20 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı anlaşılmaktadır.

2972 s. yerel yönetimler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri seçimi hakkındaki kanunun 13950 s. kanun ile değişik) 9. maddesinde, belediye başkanlığına seçilebilmek için, 2839 s. milletvekili seçimi kanununun 11. maddesinde belirtilen sakıncaların bulunmaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

2839 s. kanunun 11. maddesinde ise, taksirli suçlar dışında toplam bir yıl veya daha fazla hapis cezasına hüküm giymiş olanların milletvekili seçilemeyeceği belirtilmiş bulunmaktadır.

Bir yıl veya daha fazla hapis cezası ile mahkûm olan belediye başkanları, seçilme niteliğini kaybetmiş olmakla birlikte, kanuna göre bu cezanın tek bir mahkeme kararı ile alınmış olması gerekmektedir.

Bu olayda ilgilinin bir yıl veya daha fazla hapis cezası bulunmadığından, belediye başkanlığına son verilmesi için yasada aranan koşul gerçekleşmemiştir.

Açıklanan sebeplerle belediye başkanının görevden alınması yolundaki istemin reddi

gerektiği düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşöldü:

İçişleri Bakanlığının 31.3.1998 tarih ve 54640 s. yazısı ile toplam 20 ay hapis cezası ile cezalandırılan... İli... İlçesi... Belediye Başkanı ..."nın seçilme yeterliliğini kaybettiğinden bahisle belediye başkanlığından düşürölmesi istenilmektedir.

Anayasanın, milletvekili seçilme yeterliliği başlıklı 76. maddesinde, otuz yaşım dolduran her Türkün milletvekili seçilebileceği, en az ilkokul mezunu olmayanların, kısıtlıların, yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanların, kamu hizmetinden yasaklıların, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların... Milletvekili seçilemeyecekleri, 2972 s. Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun Seçilme Yeterliği başlıklı 9. maddesinde 2839 s. Milletvekili Seçimi Kanununun 11. maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak şartıyla, yirmi beş yaşını dolduran her Türk vatandaşının belediye başkanlığına, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliğine -seçilebileceği, 2839 s. Milletvekili Seçimi Kanununun 11. maddesinin (d) fıkrasında, kamu hizmetinden yasaklıların, (e) fıkrasında ise taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların milletvekili seçilemeyeceği kuralı bulunmaktadır.

Öte yandan, 647 s. Cezaların İnfazı Hakkında Yasanın, Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler başlıklı 4. maddesinin 4. bendinde, uygulamada asıl mahkûmiyetin, bu madde hükümlerine göre çevrilen para cezası veya tedbir olduğu belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden... Belediye Başkanı olan ..."nın görevi kötüye kullanmak suçu sebebiyle TCK'nun 240/2 ve 20. maddeleri uyarınca... Asliye Ceza Mahkemesinin 20.6.1996 tarih ve E:1996/6, K:1996/34 s. kararı ile 6 ay hapis, 300.000.- TL ağır para cezası ve 3 ay memuriyetten yoksun kılınma cezasıyla cezalandırıldığı, sonra bu cezanın ağır para cezasına çevrildiği ve Yargıtay 4. Ceza Dairesince kararın onanarak 12.9.1997 tarihinde kesinleştiiği, daha sonra, görevi kötüye kullanmak suçu sebebiyle TCK'nun 240/2, 20 ve 81/1. maddeleri uyarınca anılan mahkemenin 25.10.1996 tarih ve E:1996/23, K:1996/74 s. kararı ile 7 ay hapis, 350.000.- TL ağır para ve 3 ay 15 tarih süreyle memuriyetten yoksun kılınma cezasıyla cezalandırıldığı, sonra bu cezanın ağır para cezasına çevrildiği ve Yargıtay 4. Ceza Dairesince kararın onanarak 2.6.1997 tarihinde kesinleştiiği, yine görevi kötüye kullanmak suçu sebebiyle TCK'nun 240/2, 20

ve 81/1 maddeleri uyarınca... Asliye Ceza Mahkemesinin 15.11.1996 tarih ve E:1996/16, K: 1996/79 s. kararı ile 7 ay hapis, 350.000.- TL ağır para cezası ve 3 ay 15 tarih süreyle memuriyetten yoksun kılınma cezasıyla cezalandırıldığı, bu cezanın da ağır para cezasına çevrildiği yine aynı hüküm içinde 237 s. Taşıt Kanununa aykırı eylemi sebebiyle 8 tarih hapis cezasıyla cezalandırıldığı ve bunun da para cezasına çevrildiği ve hüküm, süresi içerisinde temyiz edilmeyerek kararın kesinleştiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, yukarda anılan kanuni düzenlemelerde toplam bir yıl veya daha fazla hapis cezası alma sınırlaması getirilmiş olması, 647 s. Cezaların İnfazı Hakkında Yasada ise, uygulamada asıl olan mahkûmiyetin bu kanun hükümlerine göre çevrilen cezalar olacağının öngörülmüş olması karşısında, davacının hürriyeti bağlayıcı hapis cezasının bulunduğundan söz edilemeyecektir.

Öte yandan, davacıya verilen asıl cezaların görev yapmasına engel olmaması karşısında, feri olarak verilen memuriyetten yoksun kılınma cezalarının da belediye başkanlığından düşürülme gerekçesi olamayacağı açıktır.

Açıklanan sebeplerle... İlçesi... Belediye Başkanı ..."nın belediye başkanlığından düşürülme isteminin reddine 3.6.1998 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

AZLIK OYU

Anayasanın 76. maddesi ve 2839 s. Milletvekili Seçimi Kanununun 11/d maddesi uyarınca, kamu hizmetinden yasaklıların, seçilme yeterliği bulunmadığından, görevde iken işlediği bir suç sebebiyle kamu görevinden yasaklanan kişinin de seçilme yeterliğini kaybedeceği doğaldır. Belediye başkanlığından düşürülmesi istenilen ..."nın görevini kötüye kullanmaktan dolayı 3 ayrı kararla mahkûm olduğu hapis cezaları paraya çevrilmekle beraber, kamu görevinden yasaklanma kararları ertelenmediği gibi, kararların infazı için cumhuriyet savcılığına duyuru yapılmış olduğundan, düşürülme isteminin kabul edilmesi gerektiği görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Kaynak: DKD. Sayı 98 s: 439

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA